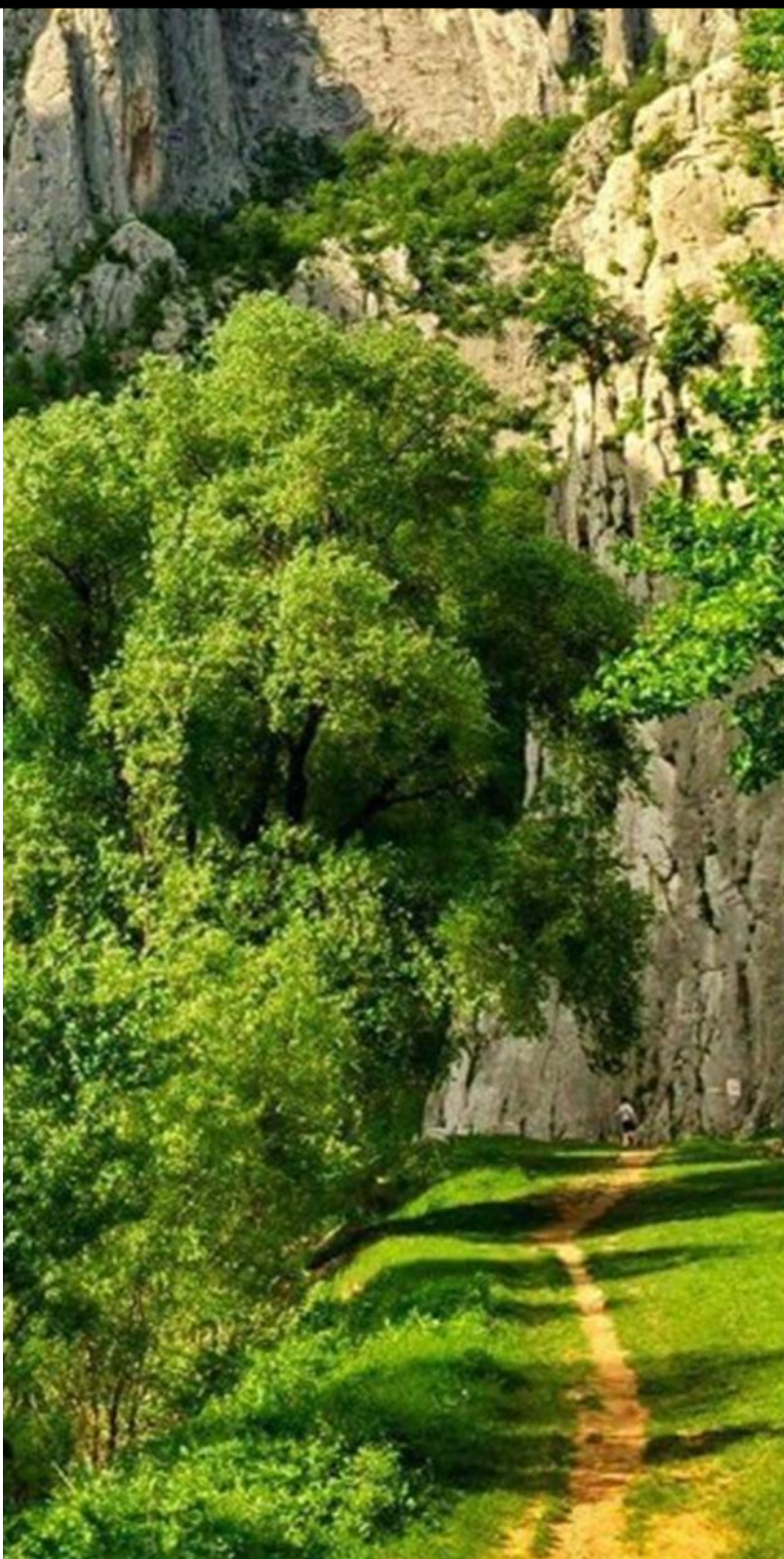

2019 г.

ЕЖЕГОДЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД

**КЪМ ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА
ПЕРИОДА 2017-2020 Г. КЪМ
АКТУАЛИЗИРАНАТА НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
НА ТУРИЗМА В РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ, 2014-2030 Г.**

С Решение № 65 от 2 февруари 2018 г. на Министерския съвет е одобрена Актуализирана Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България (НСУРТРБ) 2014-2030 г. и План за действие към нея за периода 2017-2020 г.

Актуализираната НСУРТРБ се изпълнява чрез осъществяването на дейностите в съответствие с поставените цели, съгласно Плана за действие. Процесът на планиране, реализиране и оценка на изпълнението на НСУРТРБ и Плана за действие към Стратегията е непрекъснат през целия период до 2030 г. Изпълнението на Актуализираната НСУРТРБ се извършва под ръководството на министъра на туризма.

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на едно от задълженията на министъра на туризма с оглед управлението на процеса по изпълнение на Актуализираната НСУРТРБ, а именно изготвяне на ежегодни мониторингови доклади, в които се описват осъществените през годината дейности и техните непосредствени резултати.

Настоящият документ включва информация към 31.12.2019г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Създаването и управлението на атрактивна и високо конкурентна туристическа дестинация изисква добре планирана институционална среда, която подкрепя и позволява развитие. От тази гледна точка качеството на стратегическото планиране и на изготвените стратегически документи в туризма са ключови фактори за подобряване на конкурентоспособността на дестинацията.

С актуализацията на Националната стратегия за развитие на устойчив туризъм в Република България, 2014-2030 г., Министерството на туризма прие европейските и национални ангажименти по отношение на устойчивото развитие и представи план за постигането им в сферата на туризма. Това ще доведе до бъдещо устойчиво развитие на страната като цяло и изпълнение на стратегиите за устойчиво развитие на местно и национално ниво.

Предвид силните страни на България като туристическа дестинация и възможностите за развитието ѝ, с оглед на промените в поведението и мотивацията на потребителите и от гледна точка на позиционирането ѝ сред основните конкуренти, се стремим през 2030 г. да постигнем желаната визия, а именно:

БЪЛГАРИЯ: ПРЕДПОЧИТАНА ДЕСТИНАЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВ ТУРИЗЪМ В ЧЕТИРИ СЕЗОНА

В резултат от изпълнението на стратегическите цели, мерки и дейности в Актуализираната НСУРТРБ, през 2030 г. отличителните характеристики на България като туристическа дестинация ще бъдат:

- ✓ Туристическа дестинация с отличителна национална идентичност на основата на съхранени, автентични и социализирани природни и културни забележителности
- ✓ Туристическа дестинация с висококачествен туристически продукт, удовлетворяващ целевите потребители, с конкурентоспособно съотношение между качество и цена
- ✓ Популярна туристическа дестинация за пътувания в четирите сезона, с добър имидж на туристическия пазар, разпознаваема и предпочитана от българските и чуждестранните туристи пред основните конкуренти
- ✓ Дестинация за устойчив туризъм – туризмът в България ще бъде сред водещите (структуроопределящи) сектори на националната икономика, който: използва ефективно ресурсите на страната за създаване на нарастващ национален доход и добре платена трудова заетост; създава ресурси и условия за опазване и защита на околната среда и културно-историческото наследство; създава ресурси и условия за социално благополучие на местните общности.

ОСЪЩЕСТВЕНИ ДЕЙНОСТИ И ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2019 Г.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА ОКОЛНА И БИЗНЕС СРЕДА ЗА РАЗВИТИЕ НА УСТОЙЧИВ ТУРИЗЪМ

Туризмът в България има значителен принос за развитието на икономиката. Произведеният БВП в туризма и свързаните с него подотрасли в България през 2018 г. е над 12,6 млрд. лв. или малко под 12% от БВП на страната. По отношение на заетите лица в туризма и свързаните с него подотрасли в България през 2018 г. са над 346 хил. или около 11% от всички заети в страната,.

За да обезпечи устойчивото развитие на туристическия сектор и приноса му към икономиката на страната, България трябва да създаде благоприятна среда за развитие на конкурентоспособна туристическата индустрия и устойчиво управление на туристическите ресурси.

Подцел 1.1. Усъвършенстване на нормативната рамка и политиките за подобряване на околната и бизнес средата в туристическия сектор

Развитие на нормативната уредба и политиките в областта на туризма

- **Закон за туризма**

Разработи се нов проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма като предвидените в него промени са от съществено значение за по-добрата регулация на туристическия сектор и за повишаване качеството на туристическите услуги.

Поради необходимостта от регламентиране на статута на националните курорти със законопроекта се разширява и детайлизира правната уредба по отношение на критериите и изискванията към дейността на територията на националните курорти.

Чрез законопроекта ще се постигне систематизиране и допълнение на функциите и задачите на органите за управление на туризма на местно ниво, като се предвиждат нови изисквания към програмата за развитие на туризма и се засилва ролята на консултативните съвети по въпросите на туризма.

Със проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма се оптимизират процедурите по регистриране на туроператори и туристически агенти, както и по категоризиране и сертифициране на туристически обекти като се облекчава реда за издаването на временно удостоверение, намалява се срока за разглеждане на документи и др.

Със законопроекта се уреждат правила за регистрация на ски училищата в Националния туристически регистър (НТР). Ски училищата ще упражняват дейността си чрез лица, притежаващи професионална правоспособност и квалификация (спортно-педагогическа кадри) за обучение по снежни спортове съгласно изискванията на наредбата по чл. 97, ал. 6 от Закона за физическото възпитание и спорта. Отпада досегашното изискване да се придобива правоспособност пред Министерството на туризма.

Въвежда се уникален идентификационен код на категоризираните места за настаняване, който ще се генерира от Националния туристически регистър (НТР) и ще съдържа данни за категоризирания туристически обект. Структурата и съдържанието му ще бъдат определени в Наредбата за НТР.

Със проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма се регламентират и вписванията в Регистъра на туристическите забележителности и Регистъра на туристическите фестивали и събития като се определя привлекателността на туристическите забележителности, както и задължения за собствениците им. Редът и условията за водене на Националния регистър на туристическите забележителности, фестивали и събития ще се уреждат в Наредбата по чл. 165, ал. 2.

С оглед изпълнение на Решение № 69 на Министерския съвет от 05.02.2018 г. за прецизиране на текстовете за административнонаказателните разпоредби се правят допълнения към Закона за туризма, с които се предвижда увеличен размер на санкциите в случай на извършено повторно нарушение.

ЗИД на ЗТ премина съгласувателна процедура на основание чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

ЗИД на ЗТ е внесен за разглеждане в НС, като е приет на първо четене в пленарна зала.

През отчетния период са приети изменения и допълнения на пет подзаконови нормативни акта, както следва:

- **Наредба № 1 от 5 януари 2016 г. за образованието**, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на **професията „Екскурзовод“**, изм. и доп. ДВ. бр.46 от 11 Юни 2019г.
- **Наредба № 3 от 7 март 2016 г. за образованието**, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на **професията „Планински водач“**, изм. и доп. ДВ. бр.46 от 11 Юни 2019 г.
- **Наредба за правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите** за вграждане, филтрацията и помпите към плувните басейни - самостоятелни или прилежащи към места за настаняване (В сила от 12.07.2019 г., приета с ПМС № 171 от 09.07.2019 г., обн. ДВ. - бр.55 от 12 юли 2019 г.).

С приетия нормативен акт се цели: урегулиране на правилната и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрацията и помпите към плувните басейни, прилежащи към места за настаняване; развитие на системата за контрол на качеството на елементите на плувните басейни, в т.ч. назначаване на квалифициран обслужващ персонал; определяне правомощията и контролните функции на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор; подобряване на механизмите за защита на потребителите на плувни басейни; регулиране задълженията на собствениците на басейни и на лицата, които ги стопанисват.

- **Наредбата за Националния туристически регистър** е приета с ПМС № 252 от 8 октомври 2019 г., обнародвана в ДВ – бр. 81 от 15.10.2019 г.

В нормативния акт са синхронизирани процедурите по вписване и отразяване на вписаните в регистъра обстоятелства съобразно регистрационните режими, облекчени със ЗИД на ЗТ (обн. ДВ, бр. 37 от 04.05.2018 г., в сила от 04.05.2018 г.), с който е изменена концепцията – ЕСТИ е част от Националния туристически регистър (НТР) и в закон са определени обстоятелствата, подлежащи на вписване по отношение на водените от Министерството на туризма регистри. С наредбата за НТР се цели повишаване на информираността на потребителите на туристически услуги.

- **Наредба № 04 от 9 октомври 2019 г. за условията и реда за сертифициране на "Балнолечебен (медикул СПА) център" "СПА център", "Уелнес център" и "Таласотерапевтичен център"** е издадена съвместно от министъра на туризма и министъра на здравеопазването (Обн. ДВ - бр. 83 от 22 октомври 2019 г.).

Наредбата отразява промените, направени в ЗИД на ЗТ от 04.05.2018 г. и свързани с намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса при предоставянето на административни слуги според Решение № 338 на Министерския съвет от 23.06.2017 г. за приемане на мерки за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса чрез премахване на изискването за представяне на някои официални удостоверителни документи на хартиен носител.

През 2019г. за да кореспондира със ЗИД на ЗТ (обн. ДВ, бр. 37 от 04.05.2018 г., в сила от 04.05.2018 г.) с въведените редица мерки за намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса в режима на категоризацията на местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения се наложи изменение на **Наредба за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и за реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране на действието и прекратяване на категорията.**

Основната ѝ цел е повишаване качеството на предлагания туристически продукт и информираността на потребителите на туристически услуги. Запазен е подхода - въвеждане на унифицирани изисквания спрямо различните по вид и категория места за настаняване и заведения за хранене и развлечения, чрез който се цели осигуряване на комфорт, безопасност и сигурност на туристите при реализирането на нощувки и хранене в тях. Основни моменти в наредбата са облекчението в процедурата по отношение на задължението за представяне на копие от документа за собственост на обекта, в който ще се упражнява дейността, минималните задължителни изисквания към видовете туристически обекти и по категории, групирани относно: 1. изграждане на обекта; 2. оборудване и обзавеждане; 3. обслужване; 4. предлагани туристически услуги; и 5. професионална и езикова квалификация на персонала в обекта.

Наредбата премина обществено обсъждане през периода 09.05-10.06.19г., но във връзка с приетия Закон за държавния бюджет на Република България за 2020 г. е изменена нормата на чл. 113, ал. 2 от Закона за туризма (ЗТ).

Съгласно тази промяна хотелиерство в стаи за гости, апартаменти за гости и къщи за гости може да извършва и лице, което не е търговец по смисъла на Търговския закон, включително когато те са част от обитаваното от него жилище в жилищна сграда. В тези

случаи стаите за гости и апартаментите за гости, ако не са категоризирани, се регистрират при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 121, ал. 5 от ЗТ.

Наредбата предстои да бъде финализирана през 2020г.

- **Закон за устройството на Черноморското крайбрежие**

Приет е Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на Черноморското крайбрежие, който е обнародван в Държавен вестник на 30 юли 2019 г.

В закона е предвидено, че заповедите на министъра на туризма, с които се нарежда провеждането на търгове с тайно наддаване за отдаване под наем морски плажове и заповедите за определяне на спечелили проведените търгове, подлежат на предварително изпълнение. Това допълнение е с оглед необходимостта от навременно провеждане на тръжните процедури и сключване на договорите за наем, предвид обвързаността с периода от време от годината, в който те могат да бъдат ефективно изпълнявани от страна на наемателите. По този начин се гарантира ефективното реализиране на правата и задълженията по договорите и се повишава правната сигурност, като се дава възможност за правилно планиране и извършване на съответните дейности, попадащи в предмета им. Също така, предварителното изпълнение на заповедите гарантира изпълнение на задължителните дейности от определения за наемател на морския плаж, с цел осигуряване защитата на живота или здравето на гражданите.

Законът предвижда и съществени изменения в административнонаказателните разпоредби на ЗУЧК. Административните наказания са определени в съответствие с извършена преценка на степента на засягане на обществения интерес при нарушаването на съответната разпоредба на закона. Прецизирани са също така нормите, засягащи и органите, които са ангажирани с административното производство при установяването на нарушенията и определянето на наказанията.

- **Закон за концесиите**

Приет е ЗИД на Закона за концесиите, който е обнародван в Държавен вестник на 31 юли 2019г.

Основните цели на закона са:

- Провеждане на концесионна процедура и контролиране на концесиите в по-кратки срокове, ориентирани към намаляване на административната тежест.
- Намаляване на бюрокрацията чрез ясни и прости правила, приложими за възлагането на концесии на морски плажове.
- Обединяване на правилата за възлагане на концесия за морски плаж в специален закон, а именно – ЗУЧК, тъй като обектите представляват изключителна държавна собственост.
- Намаляване броя на неохраняемите плажове чрез отдаването им на концесия, за да може държавата да печели от дейностите на морските плажове, а не да извършва разходи за тях и да бъдат обезпечени морските плажове със задължителните дейности.

- Отстраняване на пропуски в Закона за концесиите по отношение на начина, по който ще се довършват висящите към момента концесионни процедури, чрез преодоляване на законодателната празнота и уточняване на преходните периоди, в които е прието решение за откриване по реда на отменената глава втора "а" от ЗУЧК за предоставяне на концесии за морски плажове.

- Създаване на трайна бизнес среда като предпоставка за увеличаване на инвестициите в сектора.

- **Усъвършенстване на методиката за определяне на минималния размер на концесионното възнаграждение на морски плажове**

С Постановление № 277 от 4 ноември 2019 г. на Министерски съвет е приета Методика за определяне на минималния размер на концесионното възнаграждение за морските плажове - обекти на концесия, по реда на чл. 8, ал. 2 и 3 от закона за устройството на черноморското крайбрежие

Инициатива за създаване на работещ механизъм за прилагане на Директива 2011/24/ЕС за трансгранично здравно обслужване в сила в ЕС от 25 октомври 2013 г.

Министерство на туризма има добро партньорство с Министерство на здравеопазването и е в постоянен контакт с оглед прилагането на Директива 2011/24/ЕС за трансгранично здравно обслужване в сила в ЕС от 25 октомври 2013 г.

Следва да се има предвид, че българското законодателство е уредило нормативно възможността граждани на други държави-членки на Европейския съюз да ползват медицински услуги на територията на България. Гражданите на държави-членки на Европейски съюз могат да провеждат лечение (включително да ползват всички видове медицински услуги в областта на физикалната и рехабилитационна медицина) в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ на територията на Република България.

Насърчаване на опазването на околната среда, ефективното управление на ресурсите и прилагането на мерки за адаптация към климатичните промени

Министерство на туризма като член на Националния съвет по биологично разнообразие към Министъра на околната среда и водите създаден със Заповед № РД-744/05.12.2018 г. на министъра на околната среда и водите редовно участва в заседанията на съвета.

С цел насърчаване политика за опазване на околната среда и устойчивото развитие на туризма в ежегодните Годишни награди за туризъм на Министерството на туризма през 2019 г. категорията „Туристическа атракция/обект“ бе допълнена и надградена, като наименованието ѝ бе променено в „Туристическа атракция/обект и устойчивост на инвестицията“, с цел разширяване на обхвата ѝ, включвайки критерии за устойчивост в работата и управление на околната среда и енергийна ефективност.

Взаимодействие с отговорните институции за подобряване на пречистването и отвеждането на отпадъчните води в туристическите места

В следствие на политиката на Правителството през последните години да финансира големи инфраструктурни проекти за изграждане и модернизиране на пречиствателни станции и съоръжения по Черноморието, може да се отчете значителен напредък в чистотата на морските води.

Несъмнено, подобряването на остарялата водопреносна и канализационна система в повечето малки населени места в България е важна, но предвид това, че най-развит в страната е летният туризъм, Министерството на туризма е създадо организация за взаимодействие с отговорните институции като периодично изисква информация за състоянието на пречиствателните станции по Черноморието.

И през 2019г. продължава практиката на министърът на туризма или други представители на ведомството да провеждат двустранни срещи с МОСВ по въпроса за прогреса по изграждането и, както и да участват в съвместни проверки на място.

Допълнително, Министерството е създадо вътрешна организация по ежемесечна актуализация на информацията за инфраструктурата в курортите, в това число и информация за ВиК и ПОСВ.

Взаимодействие с отговорните институции за повишаване на хигиената на плажовете и крайплажните пространства

При извършване на проверки на място, ако бъде установено замърсяване на морския плаж Министерството на туризма налага неустойки и своевременно сезира компетентните органи /РЗИ, РИОСВ, съответната община и т.н./.

Извършват се непрекъснати проверки за наличието на незаконни обекти на територията на морските плажове и, в случай че са установени такива се налагат неустойки и се сезират компетентните органи.

Взаимодействие с отговорните институции за актуализиране на визуализацията на организацията на функционирането на плажовете

Сключени са допълнителни споразумения с концесионерите на морски плажове за изграждане на дървени пътеки за достъп на хората с увреждания, в случай че релефа го позволява.

Проведени са няколко концесионни процедури, в които критерии за оценяване е: инвестиции за облика на морския плаж.

Извършват се непрекъснати проверки за наличието на незаконни обекти на територията на морските плажове и, в случай че са установени такива се налагат неустойки и санкции и се сезират компетентните органи.

Постоянният контрол по изпълнение на договорните задължения на концесионерите и наемателите, води до все по-навременна и пълна събираемост на приходите и до предоставяне на по-качествена услуга на туристите по Черноморието.

Броя проверки общо на всички плажове през летен сезон 2019 г. е 287, сключените концесионни договори през 2019 г. са 7 броя, а сключените договори за наем са 10 броя. Неохраняемите плажове към момента са 105 бр., като до юли месец предстои да изтекат още 17 бр.

Приходите за 2019г са в размер 18 928 213 лв., а броя на охраняемите плажове са 142 бр. към декември 2019г.

Взаимодействие с отговорните институции за поддържане на туристическите пътища/екопътеките в страната

Министерството на туризма е в постоянен диалог със заинтересованите страни по въпросите за туристическите пътеки в страната. Допълнително се консолидира връзката между Министерството и отговорната институция за изграждането и маркирането на туристическите пътища и пътеки посредством включването ѝ в Националния съвет по туризъм като постоянен член. Това е националната организация за спортно-туристическа дейност, която посредством членуващите в нея туристически дружества има функции по изграждане, поддържане и подновяване на туристически заслони, туристически пътища и пътеки, както и тяхната маркировка, съгласно Закона за спорта от 2018 г. Все още организацията не е регистрирана.

Подобряване на достъпността на дестинацията

Министерство на туризма има добро партньорство с МВНР и както през предишните години, така и през 2019 г. осигури необходимото финансиране за допълнителни работни места на служители в консулските служби през активния туристически сезон в Русия.

Обикновено в началото на летния туристически сезон се увеличава броя на постъпващите заявления за визи от руски граждани с цел туризъм. Тяхното срочно и качествено обработване допринася за успешното протичане на сезона.

Съобразно изготвените оценки за очертаващите се обеми на дейност в представителствата в чужбина през 2019 г. отново бе необходимо укрепването на капацитета на консулските служби в Москва, Санкт Петербург, Екатеринбург, Киев, Одеса, Кишинев, Минск, Техеран, Бейрут, Астана, Истанбул, Бурса и Ташкент за летния туристически сезон. За извършване на предвидените дейности бяха необходими финансови средства в размер на 400 000 лв. във връзка, с което през 2019 г. Министерство на туризма предостави бюджетни средства в размер на 200 000 лв. по бюджета на Министерство на външните работи за краткосрочно командироване на допълнителни служители и за временно наемане на местни лица в посочените консулски служби.

Към 2019 г. на територията на Руската федерация функционират три консулски служби на Република България - съответно в Москва, Санкт Петербург и Екатеринбург. Разбира се, в

руските градовете където има български консулски служби, издаването на визи е максимално бързо - в рамките на 2-3 дни. В над 20 града има изнесени визови центрове, където през цялата 2019 г. не са подавани сигнали за възникнали проблеми с обработката на визи.

По отношение на турските граждани са предоставени облекчения като визи не се изискват за притежатели на турски дипломатически, служебни и специални — зелени паспорти, което позволява на една голяма част от турските граждани да влизат безвизово на територията на България.

Освен това притежателите на валидна многократна шенгенска виза, както и румънска, кипърска или хърватска виза също са освободени от изискване за притежаване и на българска виза.

Министерството на туризма активно взаимодейства с МВР в посока ускоряване и облекчаване издаването на визи, в резултат на което бяха приети изменения в Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, в посока намаляване на времето за вземане на решение по подадено заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване на граждани на трети страни, с цел пребиваване на територията на Република България като сезонни работници, от 35 работни дни на до 15 календарни дни.

Взаимодействие с отговорните институции за подобряване на транспортните връзки (в т.ч. и връзките от летищата и пристанищата до туристическите места) и означенията (маркировка и указателни табели) между и в туристическите места

Министерството на туризма своевременно е сигнализирано компетентните институции във връзка с постъпили сигнали в Министерство на туризма от граждани относно лоша транспортна достъпност до определени дестинации или поради липса на информационни табели за забележителности и е получило отговор по съответните случаи.

Подобряване на условията за сигурност и безопасност на туристите в България

Министерство на туризма е в непрестанен контакт с МВР и останалите отговорни институции-БАБХ, КЗП, като целта е съвместно осигуряване на сигурност и безопасност на туристите в страната.

Ежегодно Министерството организира срещи с всички контролни органи като това се случва задължително преди началото и след края както на летния, така и на зимния туристически сезон. По време на тях се дава информация относно подготовката на различните органи за протичане на съответния сезон и в последствие за резултатите от него според съответните компетенции.

Освен в началото и края на всеки туристически сезон, проверките и срещите продължават и са още по-интензивни и по време на сезона, за да се обезпечи безпроблемното му

протичане и осигуряването спокойствието и безопасността на всички туристи, които посещават летните и зимните ни курорти.

Развитие на човешките ресурси в туристическия сектор

С подписаното на 20 септември 2018 г. споразумение за сътрудничество между Министерство на туризма и Министерство на труда и социалната политика се създаде на възможност за предоставяне на обучение по професии в туризма.

Целта на Министерството на туризма бе да подпомага дейности за провеждане на обучения за професионална квалификация, преквалификация или повишаване на нивото на изпълнителските умения на кадрите в туризма, във връзка с нуждите на сектора.

С предвидените дейности се повишава квалификацията на работната сила с нужните знания и умения според търсенето на туристическия бранш. Като първа стъпка регистрираните като безработни в Агенцията по заетостта, бяха обучавани в Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“, в центровете в Царево и Смолян.

Представители на Министерството на туризма, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта, изпълняват съвместно изготвения план за изпълнение на споразумението. Министерството на туризма изпълнява дейности по популяризиране на Споразумението и предоставянето на по-подробна информация за туристическия бизнес.

В изпълнение на политиката за насърчаване развитието на човешките ресурси в сектора, Министърът на туризма има функции да „подпомага дейността на компетентните органи за провеждане на държавната политика по отношение на обучението и повишаване квалификацията на кадрите в туризма“ съгласно чл. 6, т. 21 от Закона за туризма.

В тази връзка, Министерството на туризма съгласува изпратени от МОН проекти на наредби за определяне на държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии в областта на туризма, както и дава становища по други въпроси като предложение на НАПОО за включване на професии от списъка на професиите за професионално образование и обучение, значими за развитието на туризма.

И през 2019г. Министерството на туризма използва предоставената информация от Министерството на труда относно ежегодно изготвените средносрочни и дългосрочни прогнози за търсенето и предлагането на труда, при разработването на продуктовете анализи и планове на културния и здравния туризъм.

Насърчаване на осигуряването на равни възможности на жените и мъжете, работещи в сферата на туризма чрез прилагане принципа на равнопоставеност между половете

Традиционно, заетите в туризма се предимно жени и в този смисъл секторът осигурява възможност за участие на жените на пазара на труда без наличието на правни регулации

по този процес. Още повече, инициативите и дейностите на Министерството на туризма са насочени към стимулиране на устойчивото развитие на туризма в страната като от една страна, те не правят разлика между мъже и жени, и от друга – не намират конкретно приложение в Приоритетните области на горепосочения план.

И през 2019г. Министерството на туризма взе активна роля по въпросите за равните възможности на половете посредством участие на заместник-министър на туризма като член на Националния съвет за равнопоставеност на жените и мъжете към Министерския съвет. Съветът предоставя становища по проекти на стратегически документи и нормативни актове, които съдържат разпоредби, свързани с равнопоставеността на жените и мъжете, преди внасянето им в Министерския съвет; участва в разработването на Националната стратегия за равнопоставеност на жените и мъжете; предлага мерки за насърчаване на държавната политика за равнопоставеност на жените и мъжете; участва в разработването на количествени и качествени показатели, необходими за системата за наблюдение на равнопоставеността на жените и мъжете.

Насърчаване на инвестициите в туризма и осигуряване на достъп до финансиране

През 2019г. стартира инициатива за провеждане на съвместни бизнес форуми с посолствата на държавите целеви, генериращи и перспективни пазари в София, като инициативата ще продължи и през 2020г. и ще включва и инвестиционни турове на територията на страната ни. Изготвя се концепция за актуализация на презентационни материали и търсене на нови инвестиционни предложения.

В периода 30 май - 1 юни 2019 г. в курорта Слънчев бряг, министерство на туризма проведе първото издание на Конференция за устойчиви инвестиции в туризма. Конференцията послужи като платформа за инвестиции в туризма, обединяваща политици, министри на туризма, собственици на проекти, инвеститори и представители на туристическия и хотелиерския сектори от България, страните от Югоизточна Европа и глобалните туристически заинтересовани страни. Събитието допринесе за формирането на бъдещето на пътуванията и туризма чрез отваряне на нови възможности за бизнес чрез иновативни ходове. Това събитие бе съсредоточено върху развитието на туризма и инвестициите в България и страните от Югоизточна Европа, като същевременно отговори на проблемите и предизвикателствата, пред които е изправен региона.

На 11-12 април 2019 г. в Дубровник, Хърватия, се проведе Осмата среща на правителствените ръководители на страните от Централна и Източна Европа и Китай във формат „16+1“. Сред основните теми по време на панелната дискусия бяха подобряването на свързаността чрез разкриване на директни самолетни линии, търговията и инвестициите, сътрудничеството в областта на финансите и др.

Министерството на туризма е в постоянна координация с БАИ по отношение на привличането на инвестиции в областта на туризма, набиране на проектни предложения, изготвяне на справки за инвестиционния климат в страната.

Насърчаване на иновациите в туризма

В отчетния период започна изпълнението на проектно предложение по програма ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България 2014-2020“ с наименование „Иновативни инструменти за съхранение и промотиране на културното и природно наследство в трансграничния регион - TOURISM-e“. На 05.07.2019 е сключен административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Проектът е в изпълнение, с продължителност 24 месеца. Обща стойност на проекта е 1 020 421 евро; бюджет на МТ 347 440 евро.

Общата цел на проекта е да се подобри достъпа до информация за обекти, свързани с културното и природно наследство в трансграничния регион, което ще допринесе за увеличение броят на посещенията на туристите чрез иновативни ICT инструменти. Водещ партньор: Министерство на туризма; Партньори: Община Сандански, Колеж по туризъм (Благоевград), Министерство на икономиката, развитието и туризма на (Гърция), Асоциация на хотелите (Солун), Spa and tourist enterprise (Гърция).

Платформата “I Love Bulgaria”, която бе разработена с институционалната подкрепа на министерството и пусната за свободно ползване като мобилно приложение обединяваща информация и снимки за 100-те национални туристически обекта и много полезна информация за потребителите на туристически услуги, продължава да се използва за популяризиране на бранд България и гео-таргетирана реклама. Платформата съдържа информация за туристически обекти и услуги по области и интереси и спомага за намирането им в реално време/място чрез GPS & QR скенер. Освен това създава положителни преживявания чрез аудио/видео гид и игрови елементи. Доразвива се YouTube канала на iLoveBulgaria с видеоклипове на 100-те Национални туристически обекта. Промотирани са видеоматериалите през Viber Chat Extensions. Добавени са QR кодове към наградите, за да могат да се използват като електронни ваучери. Разработен е и проект между ILoveBulgaria и Viber, като е създаден chatbot, който дава предложения за туристически обекти в близост до локацията на туристите, използващи приложенията.

В платформата iLoveBulgaria са интегрирани разработените от министерствата на туризма 8 културно-исторически дестинации, 7 балнео и СПА дестинации и 12 дестинации за винено-кулинарен туризъм.

Намаляване на сивата икономика в сектора

Предприети са мерки за справяне със сивата икономика в сектора чрез въвеждане на система за ефективен контрол. В Закона за туризма, е регламентирано функционирането на Единната система за туристическа информация (ЕСТИ).

През 2019г. ЕСТИ е разработена и внедрена от Министерството на туризма и функционира в пълния си обхват. Чрез нея се събират данни за реализираните нощувки в местата за настаняване на територията на цялата страна, тя автоматизира процесите по интегриране и обработка на данни и е насочена към повишаване ефективността на контролната дейност, като едновременно с това се осигурява статистическа и детайлизирана информация за заинтересованите институции – НСИ, НАП, МВР и общините. ЕСТИ има разработена като функционалност динамична система за справки и анализи, която служи

за база при подготовката на стратегии в областта на промотирането и налагането на туристическите продукти на международния пазар.

Към 30.12.2019 г. с активни профили като потребители в системата са регистрирани лица, извършващи хотелиерска дейност в 14 724 места за настаняване.

Подобряване на информационното осигуряване на дестинацията и туристическата индустрия

Министерството на туризма работи по един от основните приоритети по програмата на правителството за Развитие на електронното управление. Включени сме в Електронен документооборот между администрациите, като сме достигнали максималния брой кореспонденти.

Достъпни са електронни регистрационни услуги, които Министерството на туризма предоставя по Закона за туризма, чрез специално създадената от Министерството на туризма платформа <https://e-turuslugi.com/>, включително и през смартфон, с оглед редуциране на административната тежест за гражданите и бизнеса и преминаване към комплексно административно обслужване по електронен път.

Введена е възможност за бизнеса освен електронния подпис да ползва и лицева идентификация. Промяната ще улесни предприемачите и инвеститорите, а предоставянето на административни услуги ще става в много съкратени срокове. Введена е възможност за плащане чрез виртуален ПОС терминал при заявяване на услуга по електронен път през Единния портал за електронни административни услуги <https://egov.bg>.

През 2019 г. беше извършена и ежегодната актуализация на данните в Регистъра на туристическите фестивали и събития.

Информацията във всички регистри, част от Националния туристически регистър се вписва своевременно от служители на Министерството и е напълно актуална.

Подцел 1.2 Повишаване на ефективността на функциониране и подобряване на взаимодействието между институциите и организациите на национално, областно и общинско ниво (държавен и частен сектор), отговорни за развитието на туризма

Повишаване на ефективността на функциониране на Националния съвет по туризъм (НСТ)

Продължава практиката за провеждане на изнесени заседания, моделът показва по-висока ефективност и допринася за по-успешната работа на съвета.

През 2019г. са проведени две редовни заседания през март и юли и едно извънредно през ноември на които са представени съответно: Мониторингов доклад по изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България и Плана за действие към нея за 2018г. и направена оценка на сезон Зима 2018/2019г. и прогноза за сезон Лято 2019 г., Годишната програма за национална

туристическа реклама за 2020г. и са обсъдени мерки за справяне на бранша след фалита на британския туроператор Томас Кук.

Всички протоколи от проведените заседания на Националния съвет по туризъм се публикуват на официалната интернет страница на Министерство на туризма.

Повишаване на ефективността на функциониране на Междуведомствен съвет за кадрите в туризма

Работи се усилено върху реализиране на цялостна държавна политика за развитие на човешките ресурси в туризма. Продължава работата си Междуведомствен съвет за кадрите в туризма към министъра на туризма. Съветът за кадрите в туризма е междуведомствен орган със съвещателни и координационни функции по отношение на разработването и изпълнението на политиките, касаещи кадрите в туризма, създаден на основание т. 21 от чл. 6 на Закона за туризма, съгласно която министърът подпомага дейността на компетентните органи за провеждане на държавната политика по отношение на обучение и повишаване квалификацията на кадрите в туризма.

Ежегодно Междуведомственият съвет за кадрите в туризма приема годишна програма за своите заседания и провежда обсъждания и дискусии по актуални въпроси.

През 2019г. е актуализирана заповедта за състава на Съвета и са разгледани и обсъдени съвместно с туристическия бранш и образователните институции множество проблемни теми относно причините и мотивите за намаления брой за прием на студенти държавна поръчка по специалностите в областта на туризма, напредъка в изпълнените дейности по Споразумение между Министерството на туризма и Министерството на труда и социалната политика за обучение на кадри в туризма и актуална информация за чуждестранните работници в областта на туризма.

Повишаване на ефективността на взаимодействието на областно и общинско ниво

Министерството на туризма провежда непрекъснато срещи със заинтересованите страни от сектор туризъм, където се обсъждат проблемите на бранша, които най-често се организират по места. Така по време на посещенията на министъра на туризма или друг представител на ведомството на събития и организирани срещи се поставят въпроси за развитието на туризма и срещани трудности в съответната община. По този начин се постига пряк контакт с лицата и се набелязват мерки за решаване на проблемите отнесени към туризма в конкретното населено място.

През 2019 г. специални срещи-обучения бяха проведени с представители на общинските администрации за администрирането и успешно функционирането на Единната система за туристическа информация.

Подцел 1.3 Подобряване на взаимоотношенията на международно ниво

Инициране и участие в инициативи на Световната организация по туризъм (UNWTO) в полза на българския бизнес

През 2019 г. Министерството на туризма продължи да участва в различни инициативи на Световната организация по туризъм към ООН (UNWTO): конференции, форуми кръгли маси.

През 2019 г. Министерство на туризма взе участие и в срещата на министрите на UNWTO на тема „Технология за развитие на селските райони“. Там бе представена политиката на Министерството на туризма за провеждане на регионализирана туристическа политика, съобразена с териториалните особености и спецификата на различните части от страната, сред които селските райони. Бяха споделени добри практики като приемането и изпълнението на Концепцията за туристическо райониране на България и учредяването на деветте Организации за управление на туристическите райони.

През септември 2019 г. Министерство на туризма взе участие в 23-та сесия на Генералната асамблея на COT в гр. Санкт Петербург, Русия.

Инициране и участие в инициативи на Световния съвет за пътувания и туризъм (WTTC)

През месец април 2019 г. Министерството на туризма участва в 19-тата среща на Световния съвет за пътувания и туризъм (WTTC). На събитието бяха представени инициативите на България, свързани с добрите практики за максимално привличане на инвестиции към туристическите дестинации, чрез подобряване на бизнес средата, с цел осигуряване на дългосрочен устойчив растеж и конкурентоспособност на сектора.

Инициране и участие в инициативи на Европейската туристическа комисия (ETC) за маркетинг на българския туризъм

През 2019г. Министерството на туризма участва в Общите събрания и срещите на Групата по Маркетинг на ЕТК.

Министерството на туризма регулярно изпраща информация за електронното списание на ЕТК и информация за културни събития в България във връзка с кампания на ЕТК на далечни пазари.

Инициране и участие в инициативи на Организацията за Черноморско икономическо сътрудничество

През 2019 г. Министерството на туризма участва активно в работата на работна група „Сътрудничество в областта на туризма“ на ЧИС, като в рамките на заседанията се проучва възможността за реализиране на проект за гастрономически и винен туризъм в Черноморския регион. Към момента в проекта участват представители на Русия, Турция, Украйна и България.

Инициране и участие в инициативи на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие

През 2019 г. Министерството на туризма участва в 104-та сесия на Комитета по туризъм на ОИСР, къде бе обсъдена ролята на сектора като незаобиколим фактор за устойчиво развитие и ефекта, който развитието му има върху глобалното благосъстояние. Акцент бе поставен върху споделената икономика и развитието на дигиталните умения на работещите в туристическия сектор.

Развитие на партньорства на основа договорни отношения с държавните органи за управление на туризма; учредяване на двустранни работни групи по туризъм

През 2019 г. Министерството на туризма работи в посока задълбочаване на двустранните отношения с редица държави и публично-частни организации, като в резултат бяха подписани меморандуми и протоколи за сътрудничество.

През м. февруари 2019 г. в Белград бе подписан Меморандум за разбирателство между Министерството на туризма на Република България и Министерството на търговията, туризма и телекомуникациите на Република Сърбия за сътрудничество в областта на туризма.

През м. март 2019 г. в София бе подписана Програма за съвместни действия в областта на туризма между Министерството на туризма на Република България и Министерството на икономическото развитие на Руската федерация за периода 2019-2021 г. Състоя се и Българо-руски бизнес форум в областта на туризма.

През м. май 2019 г. Министерството на туризма на Република България и Министерството на туризма на Арабска република Египет подписаха Меморандум за разбирателство.

Работи се по сключване на двустранни споразумения с ресорните ведомства на Албания и Босна и Херцеговина.

Сътрудничество на Министерството на туризма с Дипломатическия корпус, акредитиран на територията на България

С цел насърчаване на двустранното сътрудничество и представянето на страната ни като туристическа дестинация, и през 2019 г. Министерството на туризма работи активно с дипломатическите представителства, акредитирани за Република България.

През 2019 г. бяха организирани две работни срещи на министъра на туризма с Дипломатическия корпус, на които бяха представени постигнатите от България резултати в областта на туризма, поставените цели за следващите погледи и конкретни инициативи за насърчаване на сътрудничество в областта на туризма в международен план.

Съдействие на МТ в партньорство с БСБСПА и ЕСПА за договаряне на здравни услуги между здравните каси в страните от ЕС и балнеологичните центрове в България

Като резултат от положените усилия на Министерството на туризма, през 2019 г. България заслужи доверието на ключов пазар като Германия по линия на здравния туризъм и е включена в списъка на страните, в които частните немски здравни каси могат да изпращат германски граждани и да поемат разходите им за рехабилитация и възстановяване в балнео центрове. В това число и частните хотели ще имат право да предлагат услуги, в сертифицирани балнео (медикул СПА) центрове и спазващи наредбите на Министерството на туризма и на Министерството на здравеопазването.

От края на септември месец 2019 г. България бе добавена от Германската национална асоциация на здравноосигурителните каси (GKV-Spitzenverband) към списъка с държави, в които се признават разходите за превенция и рехабилитация в амбулаторни условия. Това се случи, след като Министерство на здравеопазването е информирало Германската служба за връзка по въпросите за здравното осигуряване - чужбина (DVKA), че услуги по амбулаторна помощ в признати курорти по смисъла на чл. 23 ал. 2 от Социалния кодекс (SGB V) могат да бъдат предоставени и в България. Затова съгласно чл. 13 ал. 2 от Социалния кодекс (SGB V) е възможно възстановяване на разходи и за ползвани в България услуги по превантивна медицина.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2. РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБЕН ТУРИСТИЧЕСКИ СЕКТОР

Решаващ фактор за развитието на устойчив туризъм на национално ниво е наличието на устойчиво развиващи се и конкурентоспособни туристически предприятия, работещи в съответствие с актуалните световни тенденции. Целенасочената държавна политика за стимулиране на развитието на туристическия бизнес, в допълнение към усилията за постигане на благоприятна околна и бизнес среда, е предпоставка за повишаване на качеството на предлагания туристически продукт и доброто представяне на България като туристическа дестинация.

Организиране на срещи за обмен на опит и добри практики на туристическия сектор и международни организации и партньори

Проведе се Българо-руски бизнес форум 5 март 2019 г., с участието на представители на туристическия бизнес, с организирани панелни дискусии за сектора и двустранни между български и руски партньори. Форумът беше част от програмата на руския министър-председател Дмитрий Медведев при посещението му в София по покана на министър-председателя на България Бойко Борисов.

На 5 март 2019 г., в Берлин, Министерство на туризма на Република България и Български съюз по балнеология и СПА туризъм, съвместно с Германо-българската индустриално-търговска камара, представиха възможностите на България за рехабилитация и превенция в амбулаторни условия пред представители на държавните институции на Германия, на германските частни здравноосигурителни каси, на туроператори и др.

През м. май 2019 г. в гр. София бе организиран Българо-американски туристически форум с цел насърчаване на партньорствата с държавни, регионални и местни институции.

Провеждане на пазарни проучвания за МСП в туризма. Предоставяне на подкрепа на МСП за участие в международни събития и изложения.

Заложените мерки се изпълняват, чрез сключеният от Министерство на туризма договор по проект BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“, финансиран по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

Етапа на изпълнение на дейностите по същия е подробно описан в рамките на отчитането на стратегическа цел 3 от настоящия доклад.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. УСПЕШНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ НА БЪЛГАРИЯ НА СВЕТОВНИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ ПАЗАР

Сложната международна обстановка осигурява предимства на България като туристическа дестинация от гледна точка на нейната относителна сигурност, безопасност и политическа стабилност. Членството ѝ в ЕС и възможността за свободно придвижване също я поставят в добри позиции, особено по отношение на пътувания в рамките на Съюза. България трябва да бъде наложена на световния туристически пазар като разпознаваема и предпочитана, сигурна, национално идентична дестинация с имидж, базиран на съхранени, автентични и социализирани природни и културни забележителности и отлично съотношение между цена и качество на туристическия продукт.

Министерството на туризма съсредоточава значителни усилия за изпълнение на дейности, водещи до реализиране на целта за позициониране на България, като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност, чрез изпълнение на проекти с външно финансиране.

Към 31.12.2019 г. Министерството на туризма изпълнява 9 проекта, финансирани със средства от Европейския съюз на обща стойност 18 432 082,80 лв. и бюджет за МТ като конкретен бенефициент и партньор по тези проекти – 10 832 863,74 лв, в т.ч.: 1 проект по Транснационална програма „Дунав“ 2014-2020, два проекта по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, два проекта по Програма за конкурентоспособност на малките и средни предприятия COSME (2014-2020 г.), три по ОП „Добро управление“ 2014-2020 и един проект по Програма Гърция -България 2014-2020.

За периода от 4.05.2017 г. до 31.12.2019г. са приключени 5 проекта с външно финансиране на обща стойност 5 153 001 лв. и бюджет за МТ като конкретен бенефициент и партньор по тези проекти на обща стойност 649 514 лв.

Подцел 3.1 Подобряване на управлението на маркетинга на дестинацията

Разработка и усъвършенстване на стратегически документи

През последните години туризмът в България отбеляза рекордни стойности въпреки ограничения бюджет на Министерството на туризма за маркетинг и реклама, за разлика от конкурентни на страната ни дестинации.

През 2019 г., както и през 2018г. Министерство на туризма осъществи интегрирани комуникационни кампании на основни целеви пазари Германия, Великобритания, Русия, Украйна, Беларус, Молдова, Гърция, Сърбия, Македония, Румъния, Турция, Полша, Чехия, Словакия, Унгария и Франция, чиято цел доведе до повишаване ефективността и ефикасността на маркетинговите дейности и предлаганата пазарна информация за целогодишните възможности на българския туристически продукт на международно ниво. Акцентът бе върху основните продукти - зимни и летни почивки, съчетани със специализирани форми на туризъм като културно-познавателни обиколки, балнео и спа, вино и кухня, еко и селски и др.

Националната „360 градусова“ кампания „Неочаквана ваканция“ и през 2019 г. традиционно бе осъществена от Министерство на туризма. Бяха използвани комуникационни канали във водещи национални медии, като телевизия, радио и онлайн, както и интерактивни инсталации и реклама в метрото. Периодите на провеждането им бяха съобразени с целта за насърчаване на пътуванията на български туристи в страната извън активните зимен и летен сезон.

Мисията на Министерство на туризма е изграждането на дългосрочен имидж на България като модерна, сигурна и богата на възможности европейска дестинация чрез микс от маркетинг активности, увеличаване обема на входящия туристопоток, насърчаване на вътрешния туризъм и привличане на платежоспособни туристи и модернизирането на националния туристически портал www.bulgariatravel.org би спомогнало в постигането ѝ. Към момента сайтът www.bulgariatravel.org се модернизира.

През 2019 г. Министерство на туризма взе участие в 25 международни туристически изложения с обща и специализирана насоченост. На международното туристическо изложение IFT Белград 2019 г. България беше страна-партньор.

Подобряване на функционирането на ТИЦ в страната и в чужбина

През 2019 г., във гр. Варна се проведе втора национална годишна среща на туристическите информационни центрове, където се дискутираха теми като:

- Сертифициране на ТИЦ. Основни положения, залегнали в Наредба № 2 за единните стандарти и за организацията на дейността на туристическите информационни центрове (ТИЦ) и националната мрежа на туристическите информационни центрове.
- Основни моменти от проведени проверки на място на информационни центрове.
- Правно-административни форми за организация на дейността на ТИЦ.
- Добри практики от дейността на ТИЦ в България.

Въз основа на подписаното Споразумение през 2018г. за сътрудничество между Министерството на туризма на Република България и HiSeas International Travel Group през м.юни 2019 г. официално бе открит ТИЦ на Република България в Пекин и Чънду.

Въз основа на подписано споразумение за сътрудничество между МТ и Бизнес асоциация „Япония – Югоизточна Европа“, продължаване на дейността на Български туристически информационен център в гр. Токио, Япония.

Подцел 3.2 Развитие на туристическите продукти за подобряване на преживяването на туристите в дестинацията

Усъвършенстване на доминиращите и приоритетните туристически продукти

Министерството на туризма работи усилено за затвърждаване на България като целогодишна туристическа дестинация и стимулиране на посещенията във вътрешността на страната извън активните летен и зимен сезон.

Надграждат се разработените 8 културно-исторически дестинации, 12 винени-кулинарни дестинации част от проекта „Сподели България“ и 7 балнео и СПА дестинации. За всички дестинации са изготвени интерактивни карти, публикувани на сайта на Министерството на туризма.

През 2019 г. стартира разработването на нов вид дестинации - религиозно-поклоннически, в продължение на успешно разработените културно-исторически, балнео и СПА и винено-кулинарни дестинации. Изготвен е проект на дестинациите.

Финализирани са разработените през 2019 г. продуктови анализи и планове за развитие на културния и на здравния туризъм за периода 2020-2025 г. в изпълнение на Плана за действие към Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за периода 2014-2030 г. Целта е да се подкрепи развитието на специализираните видове туризъм чрез осигуряването на подробна, надеждна и актуална информация за тяхното развитие, пазарите и конкурентните предимства на всеки продукт.

Разработените Планове за развитие на културния и здравния туризъм 2020-2025 г. се основават на:

- Резултатите от задълбочен анализ и идентифицираните проблеми, нужди и предизвикателства;
- Извеждането на добри примери и области за подобрене в предлагането на услуги в областта на здравния туризъм в България и в чужбина;
- Резултатите от проучването на вижданията на заинтересованите страни за потенциала и възможностите за развитие на здравния туризъм, приоритетните специализирани продукти и пазари, основните проблеми и потребности, стратегическите приоритети, цели и необходими конкретни действия за подкрепа и регулиране на развитието на здравния туризъм.

Целта на анализа бе да се осигури цялостно разбиране за състоянието, тенденциите и факторите за развитие на културния и здравния туризъм в България, за позицията на България на туристическия пазар за тези видове туризъм и нейните сравнителни и

конкурентни предимства, както и за политическия, икономическия и плановия контекст, в който ще се осъществява изпълнението на плановете за развитие.

Подцел 3.3 Ценово препозициониране на дестинацията

Развитие на партньорства с световни туристически концерни за привличане на туристическите им марки от по-висок клас в България

Министерството на туризма работи усилено за привличане на инвеститори в сектора и световни брандове от най-висок клас хотелски вериги. През 2018 г. световни вериги като Hyatt и Marriott вече изграждат няколко нови луксозни обекта в София. Вниманието им е насочено и към Черноморието с потенциал за развитие на конгресния туризъм.

Подцел 3.4 Подобряване на промотирането на дестинацията

Редизайн на щандовете на България в съответствие с националната бранд стратегия и бранд стратегиите на туристическите райони

Министерство на туризма планира да проведе Конкурс за проект съгласно чл. 18, ал. 1, т. 11 от ЗОП за “Идеен проект за нова визия на националните щандове”, като към момента туристическите фирми, сдружения и общински администрации са позиционирани на информационните и национални щандове по регионален принцип.

Ежегодно съгласно Годишната програма за национална туристическа реклама Министерството на туризма организира 5 /пет/ национални щанда на следните международни туристически изложения в Лондон WTM, Берлин ITB, Москва, ITM, MITT, Киев, UITT. Участниците на българските национални щандове са подредени на регионален принцип.

Изработка на методология и провеждане на проучвания за оценка на ефектите от участията на дестинацията в туристически изложения и борси и оптимизация на участията

На основание чл. 6, т. 3 от Закона за туризма, министърът на туризма утвърждава Годишна програма за национална туристическа реклама. Българският туристически бранш предлага на кои международни и български изложения да участва и на тази база се взема решение за участие. Министерство на туризма анализира получените заявления за участие на международни туристически изложения и заявления интерес и при участие на по-малко от 3 туристически фирми или общински администрации дадено изложение не се организира.

Планиране и осъществяване на рекламno-информационни кампании за привличане на туристи, насочени към външни пазари (вкл. към пазари, които генерират посещения целогодишно)

Избраните партньори за проведените в последните 2 години телевизионни и дигитални кампании са световни лидери на медийния пазар, в т.ч. новинарски и специализирани комуникационно-информационни канали.

През 2019 г. Министерство на туризма на Република България проведе международна кампания в телевизионните и дигитални канали на водещата великобританска медия BBC. Кампанията беше във връзка с провеждането на *Investing in Tourism Sustainability Conference* – к.к. Слънчев бряг, 30-31 май 2019 г.

Министерството на туризма обяви Обществена поръчка за Осъществяване на интегрирани комуникационни кампании на целеви пазари в Гърция, Сърбия, Северна Македония, Румъния, Турция, Полша, Чехия, Словакия и Унгария, Русия, Украйна, Молдова, Дания, Норвегия, Финландия, Швеция, Белгия, Нидерландия, Люксембург, Израел, Германия и Съединени американски щати“ с осем обособени позиции на 22 международни туристически пазара, които са планирани да се осъществят през 2020 г. и 2021 г.

Планиране и осъществяване на рекламno-информационни кампании за стимулиране на пътуванията на българите в страната

Министерство на туризма стартира две кампании през 2019 г., които да стимулират повече пътувания в страната.

- Кампания „Естествено в България 2019 г. – година на вътрешния туризъм“, част от която е и инициативата „Денят за вас“ на Министерството на туризма в сътрудничество с бизнеса и местните власти за стимулиране на вътрешния туризъм. Проектът предвиждаше в един ден през лятото всички музеи и други туристически обекти на територията на съответната община да са с вход свободен. На 25 юни 2019 г. община Бургас беше първата, която се включи. Успехът на кампанията „Денят за вас“ през периода юни-септември в морските курорти се отчита в дву и трикратното увеличения брой посетители в денят на „отворените врати“.
- От месец април 2019 г., за трета поредна година „Неочаквана ваканция“ е част от инициативите, с които Министерството на туризма постави акцент върху пътуванията в страната. Само за 12 дни 62 места за настаняване се присъединиха към кампанията. Целта бе българите да търсят допълнителни варианти за пътешествия в собствената си държава.

Публикуване на информация за действащи и предстоящи рекламno-информационни кампании за синхронизиране на действията на държавата с бизнеса

Наблюдавайки тенденциите в сектора, България, както и преките й конкуренти в областта на туризма, респективно туристическият маркетинг, се намират в изключително динамична среда.

Изработен е анализ на държавните приходи от туризъм в сравнение с ползите от потенциален стимул за туроператори. На база направената оценка на различни модели за подкрепа на организирания туризъм и тяхното въздействие върху икономиката беше разработен маркетинг механизъм за стимулиране на организираните пътувания с цел

увеличаване на туристопотока в крилата на сезона и бе стартирана обществена поръчка с „Осъществяване на целенасочени маркетингови кампании и насърчаване реализирането на директни продажби на туристически пакети за дестинация „България“, сезон лято 2020 г. на целеви пазари“ с четири обособени позиции на стойност 12 500 000,00 лева без ДДС.

Приемането на подобни мерки има ключово значение за гарантиране на стабилен туристопоток, вземайки под внимание силната пазарна динамика в региона. Инициативата е на Министерство на туризма, но партньорство с местната власт е от важно значение. Планира се пилотният проект да бъде приложен първоначално по Черноморието, а след това обхватът му да се разшири.

С цел запазване и последващо разширяване на пазарната позиция на България, като предпочитана дестинация за организиран летен туризъм чрез повишаване на ефективността и ефикасността на извършваните маркетингови дейности за насърчаване на активното предлагане и стимулиране на директните продажби на туристически пакети за сезон лято 2020 г. (01.05.2020 г. – 31.10.2020 г.), бе стартирана открита процедура за избор на изпълнител по чл.18, ал. 1, т. 1 с предмет: „Осъществяване на целенасочени маркетингови кампании за насърчаване на реализирането на директни продажби на туристически пакети за дестинация „България“, през сезон лято 2020 на целеви пазари - пазар Русия, пазар Германия, пазар Великобритания и „ Вишеградска четворка“ (Полша, Унгария, Чехия и Словакия)“.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4. БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ РАЙОНИ

Във връзка с изпълнение на заложените мерки и дейности с оглед постигането на настоящата стратегическа цел през 2019 г. Министерството на туризма изпълнява сключени договори по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. за проект BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“ на стойност 5 052 041,08 лв. и проект „Повишаване качеството на услугите на МСП в туризма чрез използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и уеб-базиран маркетинг“ на стойност 4 601 318,42 лв . Сроковете за изпълнение са по 36 месеца, съответно до м. май 2021 г. и месец юни 2022 г.

Проектите са в обхвата на отпуснатата за Министерство на туризма безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез директно предоставяне BG16RFOP002-2.010 „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма“, чийто общ размер е 9 779 150 лева, от които 85% или 8 312 277,50 лв. са осигурени от ЕФРР, а останалите 15% или 1 466 872, 50 лева са национално съфинансирани.

Целта на проектите е повишаване конкурентоспособността на малките и средни предприятия за устойчиво развитие на туризма посредством институционална подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за управление на туристическите райони (ОУТР) в деветте туристически района в България.

По проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони /ОУТР/“ е извършено следното:

Дейност 1: Подготовка на Документации и възлагане на дейности по Закона за обществените поръчки. Изготвени са 7 броя технически спецификации и са проведени 4 броя обществени поръчки.

Дейност 2: Подготовка за изграждане и функциониране на ОУТР

В резултат на тази дейност ще се положат основите за изграждане на административното тяло и капацитета на всяко ОУТР, като Министерство на туризма ще подпомогне учредяването и функционирането на ОУТР чрез изпълнение на следните поддейности:

2.1 Разработване на Методика за организация на работата на всички ОУТР, което включва изготвяне на оперативен наръчник (наръчник за дейността) на ОУТР. През 2019 г. е разработена техническа спецификация.

2.2 Подготовка и провеждане на разяснителна кампания;

Всичките девет организации са учредени и вписани в Националния туристически регистър със заповеди на министъра на туризма, както следва: Организация за управление на туристически район „Родопи“ - Заповед № Т-РД-17-17/05.06.2017 г.; Организация за управление на Варненски черноморски туристически район - Заповед № Т-РД-17-21/30.03.2018 г. Организация за управление на Бургаски черноморски туристически район – Заповед № Т-РД-17-37/05.07.2018 г.; Организация за управление на Рило-Пирински туристически район – Заповед № Т-РД-17-46/27.09.2018 г.; Организация за управление на Тракийски туристически район – Заповед № Т-РД-17-51/02.11.2018 г.; Организация за управление на Дунавски туристически район – Заповед №Т-РД-17-18/25.02.19г. ; Организация за управление на туристически район „Долината на розите“ – Заповед № Т-РД-17-21/27.03.19г.; Организация за управление на Софийски туристически район – Заповед № Т-РД-17-59/07.10.2019г.; Организация за управление на Старопланински туристически район– Заповед № Т-РД-17-59/07.10.2019г.

2.3.Разработване и изпълнение на програма за развитие на капацитета на ОУТР, в рамките на която ще бъде извършен анализ на нуждите от обучение за членовете и служителите на ОУТР. На базата на извършения анализ за развитие на капацитета на всяко едно ОУТР ще се проведат обучения за оперативния персонал, органите на управление, представители/служители на членовете на ОУТР. През 2019 г. е разработена техническа спецификация.

2.4. Подпомагане създаването и функционирането на ОУТР чрез наемане на 9 външни експерти – по 1 за всяко ОУТР.

През 2019 г. назначените 3 броя Външни експерти - изпълнители са изпълнявали възложените дейности по предмета на сключените си договори – подпомагали са екипа в изпълнение на дейностите, свързани с изграждане и функциониране на ОУТР в съответния район, оказвали са съдействие по приемане на офис-обзавеждането и компютърната и офис техника осигурени чрез проекта, сътрудничили са с организациите и институциите, имащи отношение към изпълнението на проекта в дадения туристически

район и функционирането на съответната ОУТР, провеждат срещи със заинтересованите страни в туристическия район, изготвяли са отчетни документи.

През месец август 2019 г. е обявена процедура за избор на външни експерти за останалите 6 броя Организации за управление на туристическите райони, с предмет: „Избор на шест външни експерта – изпълнители за подпомагане на Организацията за управление на туристическите райони по проекта“, която е приключила с избор на изпълнители по всички обособени позиции. Предстои през 2020 г. сключване на договори с избраните експерти.

Дейност 3: Разкриване на офиси на ОУТР в 9 туристически района и закупуване на оборудване. През 2019 г. са проведени процедури и се изпълняват сключени договори с изпълнители за доставка на офис-обзавеждане и компютърна и офис техника. Доставено е офис обзавеждане и компютърна и офис техника в седалищата на 7 броя Организации за управление на туристически райони.

Дейност 4: Разработване и прилагане на стратегически документи за развитието на туристическите райони предвижда следните поддейности:

4.1. Извършване на маркетингови изследвания и проучвания на туристическия поток в отделните райони и извършване на анализи и прогнози за туристическото развитие;

4.2. Разработване на маркетингови стратегии за деветте туристически района и един комуникационен план с приложения за всеки туристически регион;

4.3 Разработване на критерии за подбор на специализирани борси, изложения, туристически събития, B2B срещи, форуми и др. за участие на представители, МСП в туризма и туристически сдружения.

През 2019 е проведена и приключена обществена поръчка за избор на изпълнител за дейността. През 2020 г. предстои сключване на договор и изпълнение на дейността.

Дейност 5: Организиране участието на МСП в национални и международни борси, туристически събития и изложения, B2B срещи, форуми и др. предвижда следните поддейности:

5.1 Разработване, издаване и разпространение на рекламни материали и рекламни видео клипове за всеки един от деветте туристически района. През 2019 г. са разработени технически спецификации за „Изработване на рекламни видеоклипове за 9-те туристически райони“ и „Изработване, брендиране и доставяне на рекламни и информационни материали“.

5.2. Участия в национални и международни борси, туристически събития и изложения, B2B срещи, форуми и др. Подготвя се информация за изготвяне на техническа спецификация – подготвена е информация за предстоящите туристически изложения, събития и форуми през 2020 г.

Проект “Повишаване качеството на услугите на МСП в туризма чрез използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и уеб-базиран маркетинг” предвижда включване на ОУТР и МСП в провеждане на промоционални кампании за 9-те туристически района и разработване на рекламни материали,

провеждане на комуникационни кампании в интернет и уеб маркетинг. През 2019 г. е получено авансово плащане в размер на 920 263,68 лв. Одобен е план за провеждане на обществени поръчки за избор на изпълнители по проекта. Изготвени са технически спецификации за възлагане на обществени поръчки с предмет "Извършване на фото заснемане на обекти от деветте туристически района", "Осигуряване на софтуерна и хардуерна обезпеченост на виртуалната туристическа платформа за 9 –те ОУТР" с две обособени позиции" и „Актуализиране на виртуална туристическа платформа за 9-те туристически района“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изминалата 2019 г. беше поредната успешна година за българския туризъм. Посещенията на чуждестранни туристи са над 9,3 млн. , което е най-високият резултат откакто се води статистика за туризма у нас. Ръстът, който се отчита, е 0,4% спрямо година по-рано.

Пазар номер едно за входящ туризъм през миналата година е Румъния. Туристическите посещения от северната ни съседка са над 1,2 млн. Гърция и Германия са съответно на втора и трета позиция сред топ пазарите. Туристическите визити от Гърция надхвърлят 1,1 млн., а от Германия са повече от 761 хил.

Посещенията на турски туристи са повече от 648 хил., като страната се нарежда на 4-то място сред водещите пазари за входящ туризъм у нас. На 5-а позиция е Република Северна Македония - 554 хил. туристически визити на гражданите и у нас.

Посещенията на украински туристи са над 471 хил. и ръст от 24% , а на британски туристи 470 хил. и ръст от 20,7%, на руски туристи 450 хил., на полски туристи 420 хил., на сръбски туристи над 414 хил.

Ръст се наблюдава и от други важни пазари. През 2019 г. посещенията на молдовски туристи са 256 хил., като те се увеличават с 10,6%, на израелски туристи 244 хил. и ръст от 0,3%, на френски туристи 207 хил. и ръст от 2,2%, на белгийски туристи 122 хил. и ръст от 4,3%.

Всички тези цифри показват, че политиката, която води Министерство на туризма с оглед развитието на сектора са в правилната посока и все по-осезаемо се отчитат положителните резултати от нея.

Голямото предизвикателство през 2019г. бе фалита на най-стария международен туроператор „Томас Кук“.

Лошото финансово състояние и последвалия фалит на Томас Кук се отрази върху годишните резултати на някои основни пазара Полша, Чехия и Германия. Посещенията на немски туристи са 761 хил. и спад 10,5%, на полски туристи 420 хил. и спад -1%, на чешки туристи 189 хил. и спад -7,6 %.

Министерството предприе необходимите мерки за справяне със ситуацията, като осъществи непрекъснат контакт с посолствата на Германия, Полша, Великобритания, създаде експертна група, която извършваше непрекъснато наблюдение и анализ на събитията, възникващи в резултат на фалита на британския туроператор „Томас Кук“, и поддържаше непрекъснатата връзка с туристическия бранш. Открит бе и горещ телефон - 02/9046893. 24 часа в денонощието за поддържане на връзка с всички заинтересовани. Мобилни групи с представители на Министерството на туризма бяха на място по Черноморието в хотелите, в които имаше туристи на „Томас Кук“ и съдейства на всички засегнати така че да се приберат благополучно.

Министърът на туризма проведе и редица срещи с едни от най-големите туроператори в Европа, сред които TUI Group, DER Touristik, Jet2.com&Jet2Holidays, Schauinsland-Reisen GmbH.

В ситуацията след фалита на най-стария международен туроператор „Томас Кук“ бе изключително важно България да се позиционира успешно и да затвърди позициите си на стабилна дестинация за организиран туризъм.

Всички тези данни, постигнати резултати и предизвикателства са стимул и отправна точка за още по-активна политика и предприемане на действия от страна на Министерството с оглед постигане на очертаната от Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България (НСУРТРБ) 2014-2030 г. визия на България, а именно превръщането ѝ в предпочитана дестинация за устойчив туризъм в четири сезона.
